

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Діагностика ІПК в клініці включає клінічну діагностику, діагностичну візуалізацію, проведення ПЛР дослідження та серологічних тестів (направлення проб для аналізу у сторонню лабораторію) для встановлення інфікування тварини коронавірусом котів, гематологічні дослідження та біохімічний аналіз крові, для дослідження випоту використовується проба Rivalta (RIVALTA FIP-VETube). У клініці діагностують всі форми ІПК та проводять диференційну діагностику.

Для лікування хворих на ІПК котів застосовують симптоматичну та підтримуючу терапію у залежності від симптомів та їх тяжкості. Як терапія ІПК застосовується курс експериментального препарату GS 441524, аналогу нуклеозиду, який пригнічує вірусну реплікацію коронавірусу котів. В експериментальних дослідженнях він показав багатообіцяючі результати у лікуванні ІПК. Однак він ще не є ліцензованим ветеринарним препаратом в Україні.

Схема лікування котів із застосуванням GS 441524 передбачає введення ін'єкцій препарату під шкіру протягом 12 тижнів. Початкова доза зазвичай становить 2 мг/кг маси тіла, що вводиться один раз на добу. Дозування можна коригувати залежно від реакції та побічних ефектів. Багатьом котам з часом можна знизити дозу до більш низьких підтримуючих доз (наприклад, 0,5-1 мг/кг/день). Лікарі клініки навчають власників робити ін'єкції в домашніх умовах або приймають хворих тварин на лікування щоденно протягом курсу лікування.

За котями ретельно спостерігають на предмет покращення симптомів, яке може відбутися протягом перших 1-2 тижнів. Регулярні аналізи крові, сечі та візуалізація допомагають виявити будь-які несприятливі впливи на показники нирок та печінки. Оцінка прогресу з інтервалом у 2 тижні допомагає керувати зменшенням або припиненням терапії після досягнення ремісії.

Рецидиви можуть вимагати додаткових циклів лікування з початковою 12-тижневою тривалістю.

Отже, діагностика та лікування ІПК вимагає багатогранного підходу до вирішення проблеми, адже хвороба ІПК має різноманітні форми і важко піддається лікуванню.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Thayer, Vicki et al. "2022 AAFP/EveryCat Feline Infectious Peritonitis Diagnosis Guidelines." *Journal of feline medicine and surgery* vol. 24,9 (2022): 905-933. doi:10.1177/1098612X221118761
2. Tasker, Séverine et al. "Feline Infectious Peritonitis: European Advisory Board on Cat Diseases Guidelines." *Viruses* vol. 15,9 1847. 31 Aug. 2023, doi:10.3390/v15091847
3. Paltrinieri, Saverio et al. "Feline infectious peritonitis (FIP) and coronavirus disease 19 (COVID-19): Are they similar?." *Transboundary and emerging diseases* vol. 68,4 (2021): 1786-1799. doi:10.1111/tbed.13856

УДК 619:616.9

АРДЕЛЯН Р.В., магістрант

Науковий керівник – **ДОВГАЛЬ О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

epizootologiya@ukr.net

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕПІЗООТИЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ МОЛОЧНО-ТОВАРНОЇ ФЕРМИ

Підтримка епізоотичного благополуччя, тобто відсутності небезпечних інфекційних хвороб тварин, є дуже важливим завданням для успішного функціонування молочних ферм, оскільки дозволяє уникнути втрат продуктивності через захворювання поголів'я. Заходами для підтримки епізоотичного благополуччя є комплексний підхід до біобезпеки, що включає як зовнішній захист від занесення збудників, так і внутрішній контроль за їх поширенням, регулярні профілактичні заходи (вакцинації, дегельмінтизації, дезінфекції), карантин новоприбулих тварин, моніторинг епізоотичної ситуації шляхом лабораторних досліджень і своєчасна ізоляція джерел інфекції.

Ключові слова: біозахист, біобезпека, щеплення, лейкоз ВРХ, туберкульоз.

Епізоотичне благополуччя є дуже важливим для стабільної та прибуткової роботи молочних ферм, оскільки запобігає втратам продуктивності через захворювання та падіж худоби. Інфекційні хвороби знижують надої молока, прирости живої маси, відтворювальну функцію, негативно впливають на спроможність господарства реалізовувати свою продукцію і підтримувати господарські зв'язки. Підтримання здоров'я тварин дозволяє уникнути додаткових витрат на лікування хворої худоби та боротьбу з епізоотіями, забезпечує отримання продукції високої якості та безпечної для споживачів. Підтримання епізоотичного благополуччя також запобігає поширенню небезпечних зоонозних хвороб (туберкульоз, бруцельоз, лептоспіроз), сприяє позитивному іміджу господарства як надійного виробника безпечної продукції [1].

Підтримка епізоотичного благополуччя є обов'язковою умовою ефективного функціонування сучасних молочних ферм. Епізоотичне благополуччя означає відсутність на фермі інфекційних хвороб тварин, які становлять загрозу для поголів'я та людей [2].

Основними заходами для підтримки епізоотичного благополуччя на молочних фермах є регулярний ветеринарний контроль за станом здоров'я тварин, лабораторний моніторинг поширення інфекційних хвороб, вакцинація та дегельмінтизація поголів'я, дотримання технології годівлі та утримання тварин, дезінфекція та дератизація приміщень для худоби, дотримання заходів зовнішнього та внутрішнього біозахисту ба біобезпеки [3, 4].

Робота була виконана на молочній фермі НВЦ БНАУ. Матеріалами були документи зооветеринарного огляду і звітності та результати власних спостережень. Було вивчено технологію утримання корів та молодняку великої рогатої худоби, технологічну карту ветеринарного обслуговування тварин та План ветеринарно-профілактичних та протиепізоотичних заходів господарства.

Заходи зовнішнього та внутрішнього біозахисту є важливим елементом у підтриманні епізоотичного благополуччя на молочній фермі. До заходів зовнішнього біозахисту належить обмеження доступу на територію ферми сторонніх осіб та транспорту, влаштування дезбар'єрів з майданчиками для обробки транспорту, регулювання потоків тварин та персоналу, контроль контактів із сусідніми господарствами. Це зводить до мінімуму ризик занесення інфекційних хвороб. Внутрішній біозахист включає розподіл території ферми на зони, дотримання технологічних операцій, забезпечення окремого утримання тварин різних вікових груп, своєчасне виявлення та ізоляцію хворих тварин. Ці заходи перешкоджають поширенню інфекцій всередині господарства.

Комплексний підхід до біобезпеки, що поєднує як зовнішній захист від проникнення збудників ззовні, так і внутрішній контроль за їх поширенням всередині ферми, є запорукою підтримки стабільного епізоотичного благополуччя, а отже й успішного функціонування молочнотоварної ферми.

Карантинні заходи є важливою частиною профілактики інфекційних хвороб тварин і підтримання епізоотичного благополуччя на фермі. Вони включають обов'язкову ізоляцію новоприбулих тварин та тварин, що повернулися з виставок чи інших господарств, утримання їх в окремих приміщеннях або на спеціальних майданчиках, проведення обстежень, діагностичних тестів та обробок цих тварин протягом карантинного періоду, недопущення контактів карантинованих тварин з основним поголів'ям, дотримання особливих вимог до догляду, годівлі та доїння таких тварин. Карантин триває зазвичай 21-30 днів до підтвердження здорового статусу тварин. Дотримання карантину дозволяє запобігти занесенню небезпечних хвороб в основне стадо.

План щеплень на молочній фермі передбачає вакцинацію молодняку великої рогатої худоби проти основних інфекційних хвороб, таких як вірусна діарея, інфекційний ринотрахеїт, парагрип-3, респіраторно-синцитіальна інфекція, трихофітія, сибірка, колібактеріоз, ротавірусна та коронавірусна інфекції. Щеплення проводяться згідно схеми, починаючи з раннього віку телят, з ревакцинаціями у певні строки. Виконання запланованих профілактичних щеплень дозволяє сформувати напружений колостральний та поствакцинальний імунітет у тварин, запобігти циркуляції збудників хвороб на фермі та

підтримувати стабільне епізоотичне благополуччя стада. Тому дотримання плану щеплень є обов'язковим елементом профілактичних заходів на молочнотоварній фермі.

Щорічне проведення на молочній фермі серологічних досліджень на лейкоз ВРХ та бруцельоз, а також алергічних проб на бруцельоз є важливим елементом моніторингу епізоотичної ситуації та підтримання благополуччя стада. Серологічні тести дозволяють виявити наявність специфічних антитіл і встановити інфікованість тварин збудниками цих небезпечних хвороб. Проведення таких досліджень у плановому порядку на постійній основі забезпечує своєчасне виявлення та вилучення вірусоносіїв, недопущення поширення інфекції серед здорових тварин. Завдяки щорічному серологічному і алергічному моніторингу ферма підтримує благополучний статус щодо лейкозу ВРХ та бруцельозу, запобігає економічним збиткам від цих хвороб і виробляє безпечну продукцію.

Отже, в господарстві забезпечено епізоотичне благополуччя завдяки комплексному підходу, що включає суворе дотримання заходів зовнішнього і внутрішнього біозахисту для запобігання проникненню та поширенню збудників хвороб, регулярне проведення обов'язкових профілактичних обробок та вакцинацій поголів'я відповідно до календарного плану, щорічний серологічний та алергічний моніторинг основних інфекцій, своєчасне виявлення та ізоляцію тварин, які є потенційним джерелом збудників небезпечних хвороб. Завдяки цим заходам ферма підтримує благополучний статус по інфекційним хворобам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Деркач І. М. Аналіз біологічних ризиків в основі забезпечення епізоотичного благополуччя та безпечності харчових продуктів в Україні //Ветеринарна медицина України. – 2013. – №. 7. – С. 25-28.
2. LeBlanc S. J. et al. Major advances in disease prevention in dairy cattle //Journal of dairy science. – 2006. – Т. 89. – №. 4. – С. 1267-1279.
3. Chi J. et al. The economics of controlling infectious diseases on dairy farms //Canadian Journal of Agricultural Economics/Revue canadienne d'agroeconomie. – 2002. – Т. 50. – №. 3. – С. 237-256.
4. Moreira M. A. S. et al. Infectious diseases in dairy cattle //Raw Milk. – Academic Press, 2019. – С. 235-258.

Секція 7. **НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ КОНТРОЛЮ БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА КОРМІВ, КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ ТВАРИН**

УДК: 614.31:637.133.3/12:619

СТОЯН О.М., магістрант

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКА Н.В.,** канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПАСТЕРИЗАЦІЇ СИРОГО НЕЗБИРАНОГО МОЛОКА КОРІВ В УМОВАХ МОЛОЧНОТОВАРНОЇ ФЕРМИ

Проведено мікробіологічне дослідження проблемного молока корів до та після пастеризації за температури 75 °С протягом 15-20 сек. із поступовим охолодженням в умовах молочно товарної ферми. У молоці визначали КМАФАнМ та проводили ідентифікацію мікрофлори методом мас-спектрометрії MALDI-TOF. Встановлено, що КМАФАнМ зменшилась на два порядки після пастеризації молока. У сирому молоці виявлено *Escherichia coli*, *Enterococcus faecalis* та *Pseudomonas aeruginosa*, у пастеризованому молоці виявляли *Escherichia coli* та *Enterococcus faecalis*, що вказує на можливе порушення режимів пастеризації, або повторній контамінації зразків

Ключові слова: молоко, пастеризація, MALDI-TOF, КМАФАнМ, *Escherichia coli*, *Enterococcus faecalis*.

Годівля телят молочників сирим проблемним молоком – це один із шляхів досягнення економічної ефективності, але при цьому існує ризик інфікування телят. Адже у ньому можуть міститися такі хвороботворні мікроорганізми, як *Mycobacterium avium*, *Salmonella*, *Mycoplasma*, *Listeria monocytogenes*, *Campylobacter*, *Mycobacterium bovis* та *Escherichia coli*. Крім можливого переносу збудників хвороб, іншою проблемою годівлі проблемним молоком